

Sygn. akt XV Ca 544/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Michał Wysocki (spr.)

Sędzia: SSO Anna Paszyńska-Michałowska

Sędzia: SSR del. Anna Lindner

Protokolant: prot. sąd. Agata Lipowicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 lipca 2014 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa J. W.

przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 10 października 2013 r.

sygn. akt I C 1306/11

oddala apelację.

/-/ A. Paszyńska- Michałowska /-/ M. Wysocki /-/ A. Lindner

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 października 2013r. Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, w sprawie z powództwa J. W. przeciwko (...) w W., o zapłatę, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 12.320zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 10 marca 2011r. do dnia zapłaty (pkt 1 wyroku) oraz zwrot kosztów procesu w kwocie 3.033 zł (pkt 2 wyroku).

Wydając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 listopada 2010r. strony zawarły umowę, której przedmiotem było zorganizowanie przez pozwanego przyjęcia weselnego w terminie 11 czerwca 2011r. Ustalono szacunkowy koszt imprezy na 29.740zł, zgodnie z §2 pkt 10 umowy powód był zobowiązany do uiszczenia zadatku w kwocie 11.900zł. Zgodnie z umową w razie nie wywiązania się z postanowień umowy przez klienta pozwany miał prawo zachować otrzymany zadatek, w razie nie wywiązania się z postanowień umowy przez pozwanego powód miał prawo do zwrotu zadatku. W razie wykonania umowy zadatek miał być zaliczony na poczet świadczenia strony, które go dała, to samo dotyczyć miało wypadku gdy niewykonanie umowy nastąpi wskutek okoliczności, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności albo za które ponoszą

odpowiedzialność obie strony. Powód wpłacił zadatek, a do podpisania umowy doszło w ten sposób, że pracownik pozwanego przedstawił powodowi standardową wersję umowy. Kwestia dotycząca zadatku nie była negocjowana. W nocy z 19 na 20 lutego 2011r. w (...) w W. wybuchł pożar, który uniemożliwił wykonanie zawartej pomiędzy stronami umowy. Dowód z opinii biegłego wyjaśnił, że pożar powstał na skutek okoliczności, za które pozwany nie ponosi odpowiedzialności. W dniu 23 lutego 2011r. powód skierował do pozwanego oświadczenie o odstąpieniu od umowy i wezwanie do zapłaty. Pozwany zakwestionował to żądanie pismem z dnia 4 marca 2011r.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów zebranych w aktach sprawy, zeznań świadka L. P. i powoda. Dowody te zostały uznane przez Sąd za wiarygodne i miarodajne.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Rejonowy odwołał się do treści art.394§3 kc w myśl którego zadatek powinien zostać zwrócony w razie rozwiązania umowy lub gdy niewykonanie umowy nastąpiło na skutek okoliczności za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że zapisy umowy łączącej strony różniły się od regulacji kodeksowych na niekorzyść powoda – gdyby do wykonania umowy nie doszło do winy pozwanego to ten musiałby tylko zwrócić zadatek (a nie jego dwukrotność jak przewiduje kodeks cywilny), a w przypadku nie wykonania umowy z przyczyn za które żadna ze stron odpowiedzialności nie ponosi pozwany miałby prawo do zachowania zadatku (bez obowiązku jego zwrotu jak przewiduje w takiej sytuacji kodeks cywilny). W ocenie Sądu Rejonowego takie ułożenie stosunku prawnego pozostawało w sprzeczności z dobrymi obyczajami i jednocześnie rażąco naruszało interes powoda jako konsumenta. Przedsiębiorca nie ponosił bowiem żadnego ryzyka związanego z niewykonaniem umowy z przyczyn losowych, a ryzyko to zostawało w każdym przypadku przerzucone na konsumenta. Tak niekorzystna dla powoda klauzula nie była z nim uzgodniona indywidualnie gdyż otrzymał on do podpisu standardową umowę. W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, że konsekwencją zastosowania w umowie stron klauzuli niedozwolonej był brak jej mocy wiążącej (art.385¹ §1 i 2 kc). W miejsce tego unormowanie weszła regulacja kodeksowa w związku z czym powód miał prawo domagać się zwrotu zapłaconego zadatku. W konsekwencji Sąd Rejonowy uwzględnił żądanie pozwu zasądzając ponadto odsetki od dnia 10 marca 2011r. n podstawie art.481§1 kc.

O kosztach procesu, Sąd ten orzekł w oparciu o art. 98 kpc, a na zasądzoną kwotę złożyła się opłata od pozwu – 616zł, opłata skarbową – 17zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika – 2.400zł

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się pozwany, który wywiódł apelację, zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił:

- 1) obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść wydanego w sprawie orzeczenia w postaci art.233§1 kpc poprzez przyjęcie, że pozwana nie udowodniła, że strony negocjowały warunki umowy z dnia 23 listopada 2010r.
- 2) obrazę art.299 kpc poprzez pominięcie przesłuchania pozwanej w charakterze strony,
- 3) naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 394 kc oraz §2 pkt 10 umowy z dnia 23 listopada 2010r. poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że zatrzymanie zadatku przez stronę pozwaną w sytuacji gdy nie wykonanie umowy nastąpiło na skutek okoliczności za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności stanowi niedozwolone zastrzeżenie umowne oraz że strony nie negocjowały warunków umowy.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu apelacji pozwana podniosła, że regulacje umowne nie zawierały niedozwolonych klauzul, a powód podpisując umowę zdawać musiał sobie sprawę z jej postanowień dotyczących zadatku. Skoro umowa nie doszła do skutku w wyniku pożaru czyli okoliczności niezależnej od pozwanej to ma ona prawo do zachowania zadatku. Pozwana

zakwestionowała też pominięcie dowodu ze swego przesłuchania co pozwoliłoby na ustalenie, że proponowała ona organizację wesela w innym miejscu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Podstawą rozstrzygnięcia sprawy był materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania przed Sądem Rejonowym – strony nie domagały się w postępowaniu apelacyjnym przeprowadzenia dalszych dowodów, a Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do dopuszczenia dowodów z urzędu. Od razu wyjaśnić należy, że pominięcie przez sąd Rejonowy dowodu z przesłuchania pozwanej wynikało z niestawiennictwa prawidłowo wezwanego reprezentanta pozwanej na rozprawie w dniu 26 lipca 2012r. (k.103, 107). Co więcej strona pozwana nie zgłosiła nawet zastrzeżenia do protokołu w oparciu o art.162 kpc przez co utraciła prawo do zgłaszania w apelacji zarzutu nie przesłuchania pozwanego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2013r. I CSK 713/12, LEX nr 1391108). Te okoliczności przesadzają zatem o bezzasadności zarzutu naruszenia przez zaskarżony wyrok art.299 kpc. Brak możliwości przeprowadzenia tego dowodu sprawił, że nie wykazane pozostawały przez pozwaną okoliczności dotyczące składania przez pozwaną alternatywnych rozwiązań po pożarze (...) (k.29). Inna sprawa, że skoro powód wybrał jako miejsce wesela akurat (...) w W. to nie sposób zarzucać mu, że w sytuacji gdy organizacja tam imprezy okazała się niemożliwa musi przystawać na propozycje pozwanej (w myśl których wesele odbyłoby się w innym miejscu). Podobnie brak zeznań strony pozwanej nie pozwolił na skuteczne podważenie wersji powoda o braku negocjacji w zakresie regulacji zadatku w umowie. Powód zajmował w tym zakresie konsekwentne stanowisko, umowa podpisana została w oparciu o standardowy formularz przygotowany przez pozwaną, a to na pozwanej spoczywał ciężar wykazania, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie (art.385⁽¹⁾ §4 kc). Obowiązkowi temu pozwana niewątpliwie nie sprostowała, a nawet zeznania świadka L. P. (k.128 – 129) nie potwierdziły wersji przedstawionej przez stronę pozwaną. Nie sposób przy istniejącym materiale dowodowym zarzucać zatem skutecznie Sądowi Rejonowemu, że przyjął brak negocjacji w zakresie regulacji zadatku – ocena dowodów dokonana w zaskarżonym wyroku wbrew stanowisku apelującego pozostaje więc zgodna z art.233§1 kpc.

Podzielając zatem ustalenia faktyczne zaskarżonego wyroku i przyjmując je za własne Sąd Rejonowy nie dostrzegł także naruszeń w zakresie prawa materialnego. Pozwany ograniczył się w tym zakresie wyłącznie do kwestii rozumienia regulacji dotyczące zadatku i kwestionowania uznania §2 pkt 10 umowy za niedozwolone zastrzeżenie umowne. Ocena prawna wspomnianej regulacji umownej była już dokonywana przez Sąd Okręgowy w innych sprawach (np. II Ca 1362/13) i na pełną aprobatę zasługuje stanowisko zajęte przez Sąd Rejonowy co do niedozwoloności tej klauzuli. Według art.385¹ kc uważa się za niedozwolone m.in. te postanowienia umowne, które wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność wobec konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Zapis z §2 pkt 10 umowy stanowi taką niekorzystną dla powoda regulacją umowną gdyż ogranicza jego uprawnienia w stosunku do art.394 kc - to zaś, że nie doszło do indywidualnego uzgodnienia tego zapisu wynika z poczynionych wyżej ustaleń faktycznych.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc, apelację pozwanej oddalił w całości jako bezzasadną.

SSO A. Paszyńska - Michałowska SSO M. Wysocki SSR A. Lindner